

NIEZBĘDNIK PRAWNY

Więcej szacunku dla młodego wizerunku

Dane aktualne na dzień 25.06.2025 r

Wakacje to czas urlopów, a co za tym idzie – wspólnych rodzinnych wyjazdów i... kolejnych okazji do zdjęć. Najlepszym miejscem na zdjęcia dzieci jest domowy album. Tymczasem w dobie smartfonów i Internetu rodzice i opiekunowie chętnie dzielą się zdjęciami z radosnych, wspólnie spędzonych chwil w mediach społecznościowych.

Nawiązaniem do tego tematu stała się ogólnopolska kampania Rzecznika Praw Dziecka pod hasłem: „Więcej szacunku dla młodego wizerunku”, gdyż każde dziecko ma prawo do ochrony swojego wizerunku i każde dziecko w sieci powinno czuć się bezpiecznie.

I. SHARENTING I JEGO SKUTKI

Sharenting to słowo, które powstało z połączenia dwóch angielskich określeń: share – dzielić się, rozpowszechniać oraz parenting – rodzicielstwo. Terminem tym określa się regularne zamieszczanie przez rodziców w Internecie, głównie na portalach społecznościowych, blogach, forach dyskusyjnych, szczegółowych informacji, zdjęć i filmów z życia dzieci.

Stanowi to jednak poważne wyzwanie dla prywatności, bezpieczeństwa i etycznych granic publikowania wizerunku dzieci w Internecie. Tym bardziej, że raz udostępniony wizerunek w sieci, pozostanie tam na zawsze. Rodzice, opiekunowie, przedstawiciele placówek i instytucji zapominają o tym, jak ważna jest ochrona prywatności najmłodszych.

Skutki nierozważnego publikowania zdjęć i filmów oraz ujawniania informacji z życia dziecka mogą być bardzo poważne:

- naruszenie godności dziecka,
- odebranie dziecku prawa do samodzielnego kształtowania swojego cyfrowego wizerunku,
- narażenie dziecka na hejt, cyberprzemoc oraz krzywdzące komentarze innych osób, zarówno w sieci, jak i poza nią,
- modyfikowanie zdjęć lub nagrań przez osoby trzecie, tworzenie memów, deepfake czy nawet deepnude przedstawiających dziecko,
- umożliwienie osobom o złych zamiarach nawiązania kontaktu z dzieckiem poprzez udostępnienie w sieci zbyt wielu informacji,
- możliwość wykorzystania materiałów z wizerunkiem dziecka w celach przestępczych (np. do fałszywych zbiorów, a nawet pornografii).

II. JAKIE PRZEPISY CHRONIĄ WIZERUNEK DZIECKA?

Ochrona wizerunku dziecka jest zakorzeniona w kilku kluczowych aktach prawnych. Zgodnie z art. 47 **Konstytucji RP**, każdy obywatel ma prawo do ochrony życia prywatnego i rodzinnego, w tym prawa do decydowania o własnym życiu osobistym. Również **Konwencja o Prawach Dziecka** (art. 16) gwarantuje dziecku ochronę przed bezprawną ingerencją w sferę jego prywatności. Na poziomie prawa cywilnego, art. 23 **Kodeksu Cywilnego** stanowi, że dobra osobiste, w tym wizerunek, są chronione niezależnie od innych przepisów. Warto również

pamiętać, że **ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych** stanowi, iż rozpowszechnianie wizerunku wymaga zgody osoby, której on dotyczy. W przypadku dzieci, zgoda ta powinna być udzielona przez rodziców lub opiekunów prawnych. Co istotne, **prawo oświatowe** nie nakłada na szkoły obowiązku relacjonowania wydarzeń poprzez publikowanie zdjęć z udziałem uczniów. Decyzja o publikacji wizerunku powinna być więc świadoma i oparta na zgodzie rodziców.

III. WIZERUNEK TO NIE TYLKO TWARZ

Czynny całodobowo - 800 12 00 02 W języku potocznym wizerunek utożsamiamy przede wszystkim z twarzą danej osoby lub tym jak kogoś postrzegamy. Na gruncie polskiego prawa wygląda to inaczej. Choć w przepisach brakuje legalnej definicji wizerunku, na podstawie orzecznictwa sądów i doktryny przyjmuje się, że wizerunek to utrwalony obraz człowieka, który umożliwia jego identyfikację.

W takim rozumieniu wizerunek osoby fizycznej stanowią np.:

- zdjęcie twarzy,
- zdjęcie charakterystycznej sylwetki,
- nagranie głosu,
- film prezentujący charakterystyczny sposób poruszania się,
- film prezentujący gestykulację danej osoby.

IV. WIZERUNEK I GODNOŚĆ JAKO DOBRO OSOBISTE

DZIECKA

Kwestie związane z ochroną dóbr osobistych człowieka reguluje kodeks cywilny - wśród nich wymieniony jest wizerunek. Naruszając czyjeś dobro osobiste, np. rozpowszechniając wizerunek bez zgody danej osoby, narażamy się na roszczenia:

- zaniechania naruszeń – czyli konieczność usunięcia zdjęć, zatrzymanie dalszego ich rozpowszechniania,
- usunięcia skutków naruszenia – np. poprzez opublikowanie przeprosin,
- majątkowe: zadośćuczynienie za doznaną krzywdę lub zapłata odpowiedniej sumy na cele społeczne.

W szczególnych okolicznościach osobie, której dobra zostały naruszone będzie przysługiwać również odszkodowanie na zasadach ogólnych.

V. WIZERUNEK DZIECKA A RODO I USTAWA KAMILKA

a. Wizerunek jako dana osobowa

Wizerunek osoby fizycznej jest uznawany za jedną z danych osobowych i podlega ochronie zgodnie z przepisami Ustawy o ochronie danych osobowych oraz RODO.

Przetwarzanie tych danych obejmuje:

- utrwalanie (np. robienie zdjęć, nagrywanie filmów),
- przechowywanie (np. na dysku komputerowym),
- modyfikowanie (np. retuszowanie zdjęć),

- rozpowszechnianie (np. publikowanie w mediach społecznościowych, na stronie internetowej, na plakatach, ulotkach).

Zgodnie z RODO, podmioty przetwarzające dane mają obowiązki informacyjne, a także zobowiązanie do zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanym danym.

b. Szczególna ochrona dzieci w RODO

W motywie 38 RODO szczególnie zwrócono uwagę na konieczność ochrony danych dzieci, które mogą być mniej świadome ryzyka, konsekwencji oraz zabezpieczeń związanych z przetwarzaniem ich danych osobowych. Z kolei motyw 58 wskazuje na wymóg stosowania prostych i zrozumiałych komunikatów, które umożliwiają dzieciom łatwe zrozumienie, jakie dane są przetwarzane i w jakim celu.

c. Kto wyraża zgodę na publikację wizerunku dziecka?

Rozpowszechnianie wizerunku to udostępnianie go w taki sposób, że może się z nim zapoznać szerszy krąg osób. Nie ma znaczenia, ile osób faktycznie widziało zdjęcie czy film tylko, że w ogóle miało taką możliwość. Publiczne udostępnienie wizerunku co do zasady wymaga zgody prezentowanej osoby. Reguluje to ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. W imieniu dzieci udzielają zgody rodzice lub opiekunowie prawni. Władza rodzicielska nie ma absolutnego charakteru. Zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka, a rodzice przed powzięciem decyzji w ważniejszych sprawach dotyczących dziecka powinni go wysłuchać oraz uwzględnić w miarę możliwości jego rozsądne życzenia.

d. Standardy ochrony małoletnich

Obowiązek wprowadzenia Standardów dotyczy wszystkich instytucji, które mają kontakt z dziećmi, w tym organizacji pozarządowych. Nakłada go na nas tzw. ustawa Kamilka, czyli nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z 15.02.2024 r. Co prawda nowe przepisy nie odnoszą się wprost do ochrony wizerunku dzieci, ale ustawodawca pozostawił otwarty katalog treści Standardów.

VI. O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ PRZED PUBLIKACJĄ ZDJĘĆ?

Przed publikacją zdjęć należy przestrzegać kilku kluczowych zasad:

- Powiadomienie dziecka – zanim zrobisz zdjęcie lub nagranie, poinformuj dziecko o zamiarze wykonania materiału;
- Zgoda rodziców – przed publikacją wizerunku, zawsze uzyskaj pisemną zgodę od rodziców lub opiekunów prawnych;
- Zgoda dziecka – pamiętaj, że nawet jeśli rodzice wyrażą zgodę na publikację, dziecko ma prawo do odmowy;
- Uczestnictwo w aktywnościach – dziecko nie może być wykluczone z aktywności, takich jak konkursy czy zajęcia, tylko dlatego, że nie wyraziło zgody na publikację swojego wizerunku;
- Zachowanie prywatności – przed publikacją upewnij się, że zdjęcie nie narusza prywatności dziecka ani nie ujawnia zbyt wielu informacji;
- Odpowiedni kontekst – publikując zdjęcia, zadbaj, by sytuacja była jednoznaczna, a materiał nie mógł być interpretowany w niepożądany sposób;

Usuwanie materiałów – po publikacji informuj rodziców i dzieci o tym, gdzie i w jakim celu zdjęcie zostało udostępnione, a w razie prośby, materiał powinien zostać usunięty.

VII. GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

Istnieją różne zespoły i linie pomocowe zajmujące się sprawami dotyczącymi bezpieczeństwa dzieci, także w Internecie. Można również skorzystać ze wsparcia i porad pracujących tam specjalistów, dzwoniąc na infolinię, korzystając z czatu lub wysyłając e-mail. Z takiej pomocy może także skorzystać również dziecko – dla dzieci prowadzone są specjalne strony internetowe i infolinie.

- **800 100 100 – Telefon dla Rodziców i Nauczycieli**

Bezpłatna i anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie bezpieczeństwa dziecka w internecie.

- **116 111 – Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży**

Bezpłatny i anonimowy telefon dla dzieci i młodzieży. Można także zarejestrować się na stronie internetowej <https://116111.pl/> i napisać wiadomość do konsultantów pełniących dyżur online.

- **800 12 12 12 – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** Szczegółowe informacje znajdziesz na stronie <https://brpd.gov.pl>

- **Dyżurnet.pl** Punkt kontaktowy do zgłaszania nielegalnych i szkodliwych treści w internecie, szczególnie związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci. Szczegółowe informacje znajdziesz na stronie <https://dyzurnet.pl>

- **Punkty Bezpłatnej Pomocy Prawnej i Bezpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego**

Adresy punktów poradniczych oraz informacje o zapisach na bezpłatne porady można znaleźć na ostatniej stronie poradnika.

ZAPISZ SIĘ NA PORADĘ:

- na stronie np.ms.gov.pl
- dzwoniąc pod numer 32 776 30 31
- wysyłając email na adres npp@umtychy.pl
- osobiście w Biurze Obsługi Klienta
Urząd Miasta Tychy, al. Niepodległości 49

POMOC UZYSKASZ W PUNKCIE

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji

Wielofunkcyjny Budynek „Balbina Centrum”
ul. Barona 30/212, piętro I

  pn - pt
9:00 - 13:00

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji

Ośrodek Interwencji Kryzysowej
ul. Nowokościelna 27

  pn - pt
13:00 - 17:00

Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji

Wielofunkcyjny Budynek „Balbina Centrum”
ul. Barona 30/212, piętro I

  pn - pt
13:30 - 17:30

Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji

Biurowiec
ul. Grota Roweckiego 42/327, piętro III

  pn - pt
8:00 - 12:00

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji

Biurowiec
ul. Grota Roweckiego 42/327, piętro III

  pn - pt
12:30 - 16:30

Ministerstwo
Sprawiedliwości

NIEODPŁATNE USŁUGI
- POMOC PRAWNA
- PORADY OBYWATELSKIE
- MEDIACJA

Sfinansowano ze środków
miasta **Tychy**
pozyskanych w ramach
dotacji z budżetu państwa

Ministerstwo Sprawiedliwości

Urząd Miasta Tychy
umtychy.pl/pomoc-prawna